

zadatka bit će nam nužan i stativ, odnosno tronožac. Naime, od presudne je važnosti da se sve (minimalno) tri fotografije snime iz identičnog kuta u istom kadru. Odnosno, fotoaparat u tom postupku mora biti potpuno nepomičan kako bi kadrovi bili identični na svakoj fotografiji. Iz ruke je to dakako nemoguće, jer nam kadar mora biti identičan, a ukoliko držite fotoaparat u ruci, već ga i samim disanjem pomićemo.

Znači, stativ je **OBAVEZAN!**

Što se samog postupka tiče, kada namjestimo željeni kadar na fotoaparatu pričvršćenom na stativ, moramo snimiti jednu podekspoziranu fotografiju (tamnu), jednu optimalnu i jednu preekspoziranu (svjetlu, odnosno „pregorenu“). Kako bi nam u tom postupku fotoaparat bio što mirniji dobro je imati daljinski ili žičani okidač.

Ukoliko nemamo daljinski upravljač, korisna opcija je i odgoda snimanja. Naime, na mnogim aparatima možemo postaviti opciju da aparat sam "okine" tek 2 ili 10 sekundi nakon što smo pritisnuli gumb za fotografiranje, čime aparatu dajemo dovoljno vremena za dodatno umirivanje.

Za probu možemo prvo snimiti jednu fotografiju pod nekim optimalnim (automatskim) vrijednostima. Zatim s istog mjesta snimimo jednu s ekstremno dugom, jednu sa srednjom i jednu s ekstremno kratkom ekspozicijom.

Naravno, možemo snimiti i više od tri fotografije. HDR opcija u Photoshopu prihvaća i do 20 fotografija, ali tri su minimum (i uglavnom sasvim dovoljno za HDR kompoziciju).

Pri snimanju fotografija, a poradi lakšeg snalaženja mudro je ići nekim redom; recimo od onih s kratkom ekspozicijom pa do onih sve duže ekspoziranih.

No, malo je nepraktično mijenjati brzine okidanja dok želimo da se fotoaparat što manje pomjera.

Ali, i za to postoji odlično rješenje je ugrađeno u sve bolje DSLR fotoaparate, a naziva se...

Bracketing

Dakle, većina ozbiljnijih DSLR fotoaparata ima mogućnost snimanja fotografija u Bracketing opciji. Radi se o zanimljivoj mogućnosti pri kojoj fotoaparat sam snimi niz od tri fotografije u međusobno različitim vrijednostima ekspozicije, do ± 2 stupnja u koracima po 1/3, od jedne do druge krajnosti, s optimalnom fotografijom u sredini.

Tu opciju kod većine digitalnih SLR fotoaparata možete pronaći pod opcijom **AEB**, odnosno **Auto Exposure Bracketing**.

Neki su proizvođači DSLR fotoaparata, poput Nikona umetnuli i vrlo vrijednu i doista inteligentniju opciju za snimanje i do pet fotografija, umjesto samo uobičajenih tri. To bi, dakako, bila doista korisna stavka i kod ostalih proizvođača kada već nude AEB opciju.

Pri AEB opciji korisno je upotrijebiti daljinski upravljač ili podesiti snimanje s vremenskom odgodom jer, osim što će aparat ostati miran, snimit će sam rafalno niz od triju fotografija zaredom i uvelike vam olakšati cijeli posao jer nećemo trebati dirati dugme za okidanje poslije svake snimke.

Naravno, snimati možemo i manualno, odnosno

Auto Exposure Bracketing: Vrlo korisna opcija na mnogim DSLR aparatima. Možemo po volji zadati dinamički raspon i razliku između fotografija. Pri AEB opciji na zaslonu većine fotoaparata prikazat će se simbol s 3 kvadrata različite ispunje, uz vidljivi stupanj i razmak između koraka ekspozicije

samostalno mijenjati vrijednost ekspozicije na svakoj fotografiji i načiniti niz i veći od triju fotografija.

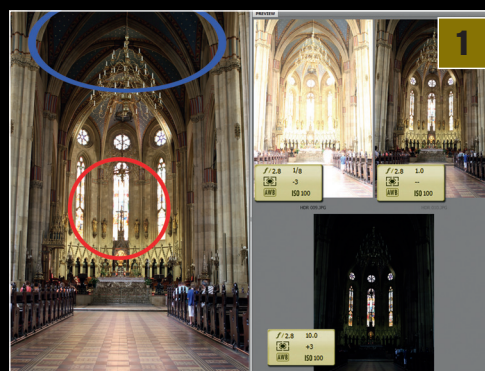
Važno je ostati na vrijednosti od ISO 100, kako bi fotografije imale što manje šuma, a sama brzina ekspozicije nam je tu nevažna jer ipak je aparat na tronošcu.

Kod snimanja valja naročito paziti na pokretne objekte. Naime, potrebno je snimiti više od jedne fotografije, a kako bi se to obavilo potrebno je proći i neko stanovito vrijeme. Ako na slikama koje ćete spajati imate objekt na različitim mjestima, odnosno ako je on u kretanju, na HDR fotografiji će se odraziti kao mutan objekt. Ili jednostavno poput duha.

Također treba pripaziti i na vremenske uvjete. Loše vrijeme može dodatno pridonijeti dramatici i zanimljivosti vaše fotografije, ali nam, recimo, vjetar može potpuno pomrsiti planove.

Taj nesretni vjetar pomiče vegetaciju i oblake brzinom koju možda golim okom čak i ne bismo primijetili. No, nažalost, primijetiti ćemo posljedice na fotografiji (ružna zamućenost i neoštra fotografija). Iako photoshopov HDR Pro posjeduje **Ghost removing** algoritam, odnosno micanje takvih duhova, ipak trebamo znati kako ništa nije savršeno i neke je stvari nužno spriječiti unaprijed.

Kada smo snimili fotografije, bacamo se na Photoshop i računalni dio.

1 3 FOTOGRAFIJE

Ukoliko bismo sa stativa snimili jednu fotografiju, uz dugu ekspoziciju, radi slabih svjetlosnih uvjeta, snimili bi zacijelo atmosferu unutar katedrale. Ali nama je ovdje cilj uzdići se iznad atmosfere i promotriti cijeli interijer u visokom dinamičkom rasponu, tako da nam oltar i vitraji ne budu presvijetli i spaljeni, a svod katedrale uvučen u crnilo mraka. Sve tri „bracketing“ fotografije snimljene su uz identične postavke ISO vrijednosti i otvora *blende* objektiv; razlika je samo dakle u brzini okidanja i propuštanja svjetla na čip fotoaparata.

2 BRIDGE

Photoshopov Bridge ovaj puta, osim što nam je preglednik fotografija na kojemu učinkovito možemo razaznati slijed fotografija, svejedno jesu li JPEG ili RAW, služi nam i za direktno pokretanje Photoshopa i njegove **HDR Pro** opcije. Dakle, odaberemo i selektiramo željeni niz fotografija koje smo snimili, od svjetlo pregorene - do potpuno tamne i u Bridgeu izaberemo putanju: **Tools->Photoshop->Merge to HDR Pro**.

Naravno, to isto možemo učiniti direktno i iz Photoshopa, ali ukoliko koristimo Bridge lakše ćemo moći pregledavati fotografije i odlučiti koje zapravo želimo spojiti i koje su uopće u jedinstvenom nizu.

3 HDR PRO

Sada se opustite. Malo strpljenja. Photoshop će pokrenuti svoju automatiku s kojom će spojiti vaše tri fotografije u jednu i otvoriti HDR filter. A to, doduše može malo i potrajati, ovisno o veličini fotografija, ali i snazi vašeg računala. Zato bez panike kada se na ekranu počnu izmjenjivati, paliti i gasiti fotografije, sve dok nas ne zaskoči Merge to HDR Pro prozor.

